

ผลของการพัฒนาเครื่องมือ “ใจสารภาพ” ในการประเมินพฤติกรรมการใช้ยาและสารเสพติด
ของผู้เข้ารับการรักษาในคลินิกยาเสพติด โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชธาตุพนม

นำเสนอโดย นายวัชชระ หล้าคำแก้ว
ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
งานสุขภาพจิตและยาเสพติด โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชธาตุพนม

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ยาเสพติด
อาจดูเหมือนเรื่องไกลตัว

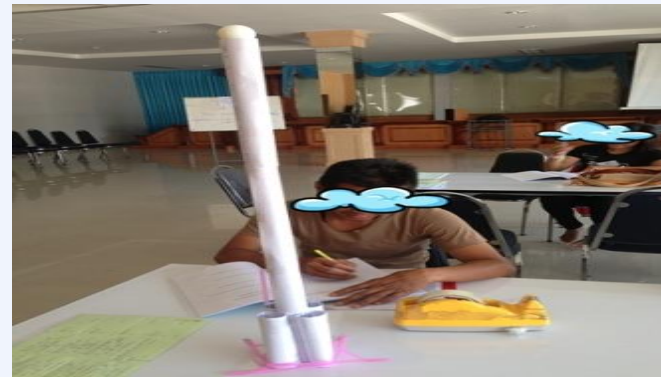

แต่ถ้าเมื่อไร
เข้ามาเกี่ยวข้องกับ
กับคนที่เรารัก
“ยิ่งใกล้ ยิ่งเจ็บ”

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

- คลินิกยาเสพติด โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชธาตุพนม ให้การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาและสารเสพติด ในระบบสมัครใจและบังคับบำบัด เป็นระยะเวลา 4 เดือน
- การตรวจหายาและสารเสพติดในปัสสาวะของผู้เข้ารับการบำบัดรักษา เป็นกระบวนการหนึ่งที่ช่วยประเมินผลการใช้ยาและสารเสพติด ระหว่างการเข้ารับการบำบัดรักษา
- ในปี 2556 คลินิกยาเสพติด มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษา จำนวน 59 ราย ได้รับการตรวจปัสสาวะ เพื่อประเมินผลการให้การบำบัดรักษา 4 ครั้ง / ราย / กระบวนการบำบัดรักษา รวม 236 ครั้ง มีต้นทุนค่าใช้จ่ายรวม เป็นเงิน 35,400 บาท

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

1. ความคลาดเคลื่อนจาก ผู้เข้ารับการบำบัด

เช่น เอาปัสสาวะคนอื่นมาตรวจ /
ผสมน้ำ / ตรวจพบให้การปฏิเสธ
บอกทานยาแก้หวัด แก้ไอ

ทุกข์ที่เกิดจากหน้างานประจำ

2. ข้อจำกัดของเครื่องมือในการตรวจ
สามารถตรวจพบยาและสารเสพติด
ในปัสสาวะที่ได้ผลชัดเจนเพียง
72 ชั่วโมง หลังการเสพ

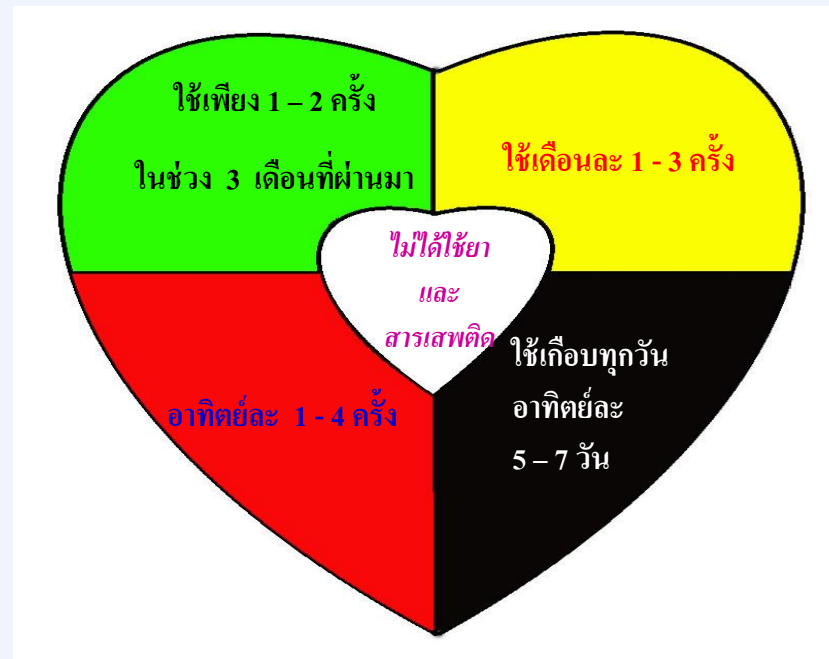
3. ค่าใช้จ่ายในการตรวจปัสสาวะเพื่อหา ยาและสารเสพติด
ค่าบริการ 150 บาท / ครั้ง

วัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒนาเครื่องมือในการประเมินพฤติกรรมการใช้ยาและสารเสพติด และลดค่าใช้จ่ายในการตรวจปัสสาวะของผู้เข้ารับการรักษา

แผนภาพ “ใจสารภาพ”

ระเบียบวิธีวิจัย

- 1. วิธีการศึกษา :** การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research)
- 2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง :** มีผู้ร่วมวิจัยประกอบด้วย ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาและสารเสพติด ในคลินิกยาเสพติด โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชธาตุพนม ปีงบประมาณ 2557 จำนวน 37 ราย และเจ้าหน้าที่ผู้ให้การบำบัดรักษา จำนวน 3 ราย
- 3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย :** ใช้แผ่นภาพ “ใจสารภาพ” ที่ปรับปรุงจากแบบคัดกรอง และส่งต่อผู้ป่วยที่ใช้สารเสพติดเพื่อรับการบำบัดรักษา (บสต. 2)
- 4. สถานที่ทำการศึกษา :** คลินิกยาเสพติด โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชธาตุพนม
- 5. ช่วงเวลาทำการศึกษา :** เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม 2556 ถึงเดือนมีนาคม 2557
- 6. การวิเคราะห์ข้อมูล :** ใช้สถิติเชิงพรรณนา จำนวนและร้อยละ

วิธีการดำเนินงาน

ระยะที่ 1 ทบทวนกระบวนการตรวจยาและสารเสพติดในปัสสาวะของผู้เข้ารับการรักษาบำบัดรักษา และปัญหาที่พบในการดำเนินงาน

- 1.1 การไม่ได้รับข้อมูลที่แท้จริงในการใช้ยาและสารเสพติดของผู้เข้ารับการรักษาบำบัดรักษา
- 1.2 ต้นทุนในการให้บริการตรวจปัสสาวะเพื่อหาหาและสารเสพติด

ระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาและพัฒนากระบวนการให้คำปรึกษา โดยใช้แผ่นภาพ “ใจสารภาพ” ที่ปรับปรุงจากแบบคัดกรองและส่งต่อผู้ป่วยที่ใช้สารเสพติดเพื่อรับการรักษาบำบัดรักษา (บสต. 2) ในส่วนข้อมูลความถี่ในการใช้ยาและสารเสพติด ที่แบ่งเป็นระยะความถี่ 5 ระดับ (1. ไม่ได้ใช้ยาและสารเสพติด 2. ใช้เกือบทุกวัน อาทิตย์ละ 5 – 7 วัน 3. ใช้อาทิตย์ละ 1 – 4 ครั้ง 4. ใช้เดือนละ 1 – 3 ครั้ง 5. ใช้เพียง 1 – 2 ครั้ง ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา)

วิธีการดำเนินงาน

วิธีการดำเนินงาน

ระยะที่ 3 การเตรียมทักษะทีมวิจัย เจ้าหน้าที่ผู้ให้การบำบัดรักษา จำนวน 3 ราย ในการใช้แผ่นภาพ “ใจสารภาพ” ให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการประเมินและคัดกรองก่อนการส่งตรวจปัสสาวะเพื่อหายาและสารเสพติด

ระยะที่ 4 ทดลองใช้แผ่นภาพ “ใจสารภาพ” ในผู้เข้ารับการบำบัดรักษา จำนวน 37 ราย พร้อมประเมินและปรับปรุงเครื่องมือ กระบวนการประเมินพฤติกรรมในการใช้ยาและสารเสพติด

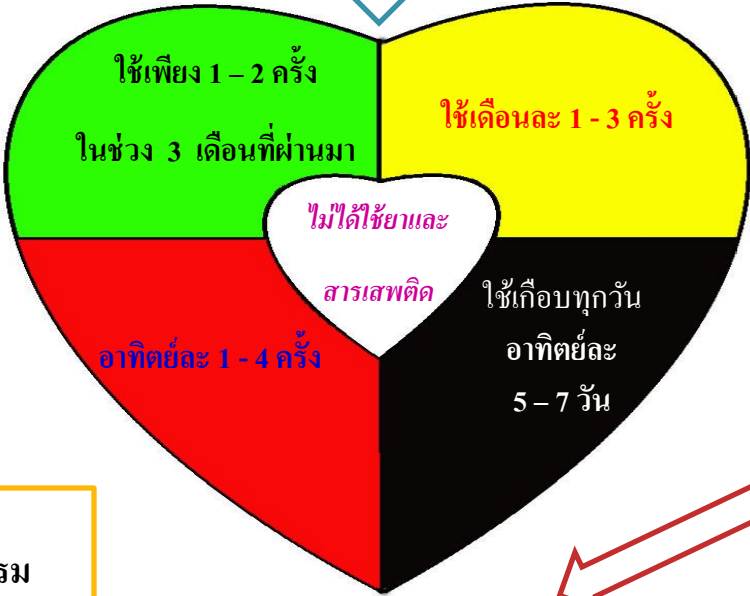

วิธีการดำเนินงาน

ผู้เข้ารับการรักษาบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาและสารเสพติด จำนวน 37 ราย
 เข้ารับการรักษาบำบัดรักษาในคลินิกยาเสพติด ทุกสัปดาห์ ในระยะเวลา 4 เดือน

ประเมินและคัดกรองพฤติกรรมความถี่ในการใช้ยาและสารเสพติด
 ผ่านภาพ “ใจสารภาพ” ทุก 1 เดือน รวม 148 ครั้ง

ให้การยอมรับสารภาพ
 ในการใช้ยาและสารเสพติด
 36 ครั้ง

ให้การปฏิเสธไม่ได้ใช้ยา
 และสารเสพติด
 112 ครั้ง

Negative
 103 ครั้ง

ค้นหาสาเหตุ ปัจจัย
 ปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรม
 ในการใช้ยาและสารเสพติด
 (ชวนมอง ชวนคิด ชวนแก้)

Positive
 9 ครั้ง

เสริมสร้างแรงจูงใจ ในการลด
 ละ เลิก การใช้ยาและสารเสพติด

วิธีการดำเนินงาน

ระยะที่ 5 ประเมินผลการใช้แผ่นภาพ “ใจसारภาพ” โดยการเปรียบเทียบระบบการดำเนินงาน

กระบวนการทำงานในรูปแบบเดิม	กระบวนการทำงานโดยใช้แผ่นภาพ “ใจसारภาพ”
<p>1. วิธีการดำเนินงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่งตรวจปัสสาวะทุกราย โดยไม่มีการประเมินและคัดกรอง 	<p>1. วิธีการดำเนินงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการประเมินและคัดกรอง ก่อนการส่งตรวจปัสสาวะ โดยใช้แผ่นภาพ “ใจसारภาพ” เป็นเครื่องมือสื่อกลางในการพูดคุย ก่อนการส่งตรวจปัสสาวะ
<p>2. ค่าใช้จ่ายในการตรวจปัสสาวะเพื่อหายาและสารเสพติด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่งตรวจปัสสาวะเพื่อหายาและสารเสพติดทั้ง 37 ราย / เดือนละ 1 ครั้ง / ครั้งละ 150 บาท รวมเป็น 148 ครั้ง เป็นเงิน 22,200 บาท 	<p>2. ค่าใช้จ่ายในการตรวจปัสสาวะเพื่อหายาและสารเสพติด</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการส่งตรวจปัสสาวะเฉพาะในกลุ่มที่ให้การปฏิเสธการไม่ได้ ใช้จ่ายและสารเสพติด ในกระบวนการบำบัดรักษา 4 เดือน รวม 112 ครั้ง เป็นเงิน 16,800 บาท (ผู้บำบัดรักษาให้การยอมรับในการใช้จ่ายและสารเสพติด 36 ครั้ง ลดต้นทุนจากระบบเดิม 5,400 บาท)
<p>3. การรับรู้ผลการตรวจปัสสาวะของเจ้าหน้าที่ผู้ให้การบำบัดรักษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ได้รับรู้ข้อมูลพฤติกรรมในการใช้และสารเสพติดของผู้เข้ารับการบำบัดรักษา เฉพาะช่วงเวลาในการส่งตรวจปัสสาวะเท่านั้น 	<p>3. การรับรู้ผลการตรวจปัสสาวะของเจ้าหน้าที่ผู้ให้การบำบัดรักษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ได้รับรู้ถึงข้อมูลพฤติกรรมความถี่ในการใช้จ่ายและสารเสพติด ที่ได้มาจากผู้เข้ารับการบำบัด และยังเป็นการฝึกความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อการกระทำที่เกิดขึ้น

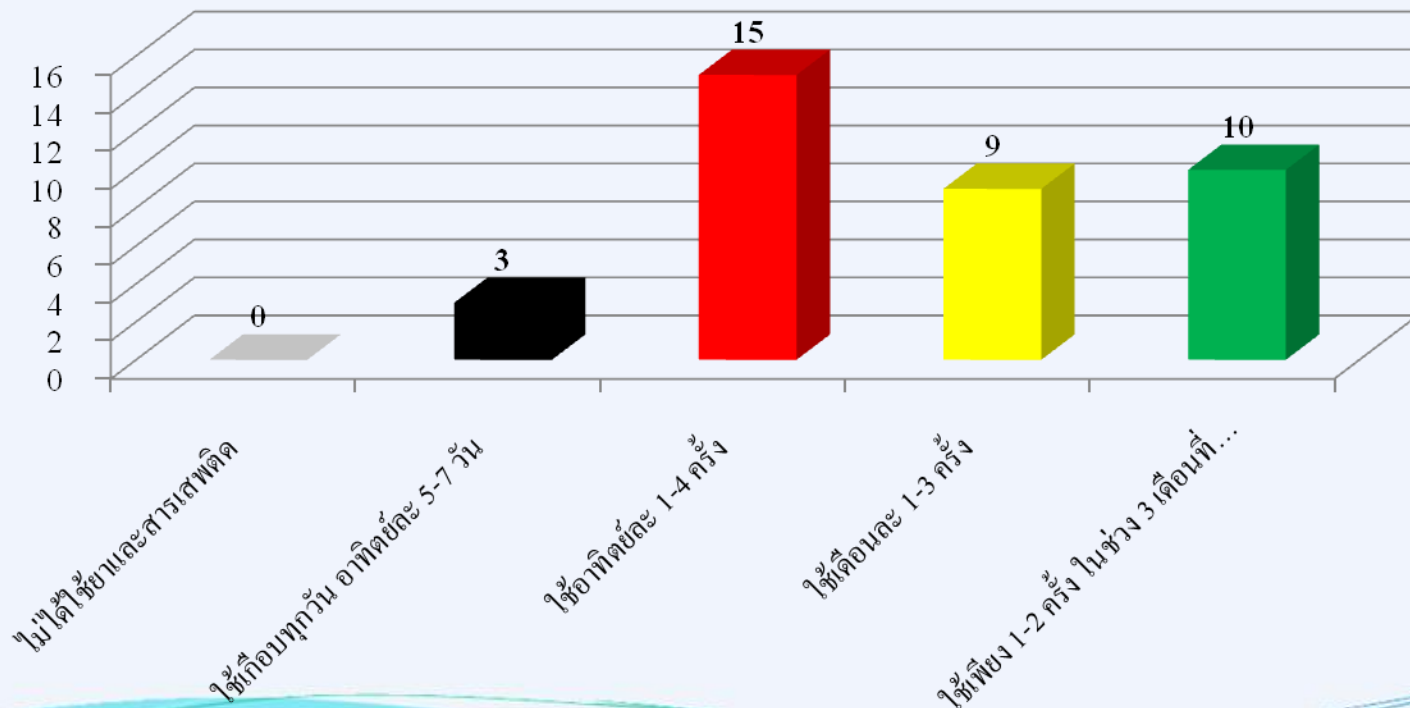

ผลการศึกษา

1. ผลการประเมินพฤติกรรมการใช้ยาและสารเสพติดของผู้เข้ารับการบำบัดรักษา

1.1 การประเมินความถี่ในการใช้ยาและสารเสพติด โดยใช้แผ่นภาพ “ใจสารภาพ”

ข้อมูลก่อนเข้ารับการบำบัดรักษา จำนวน 37 ราย

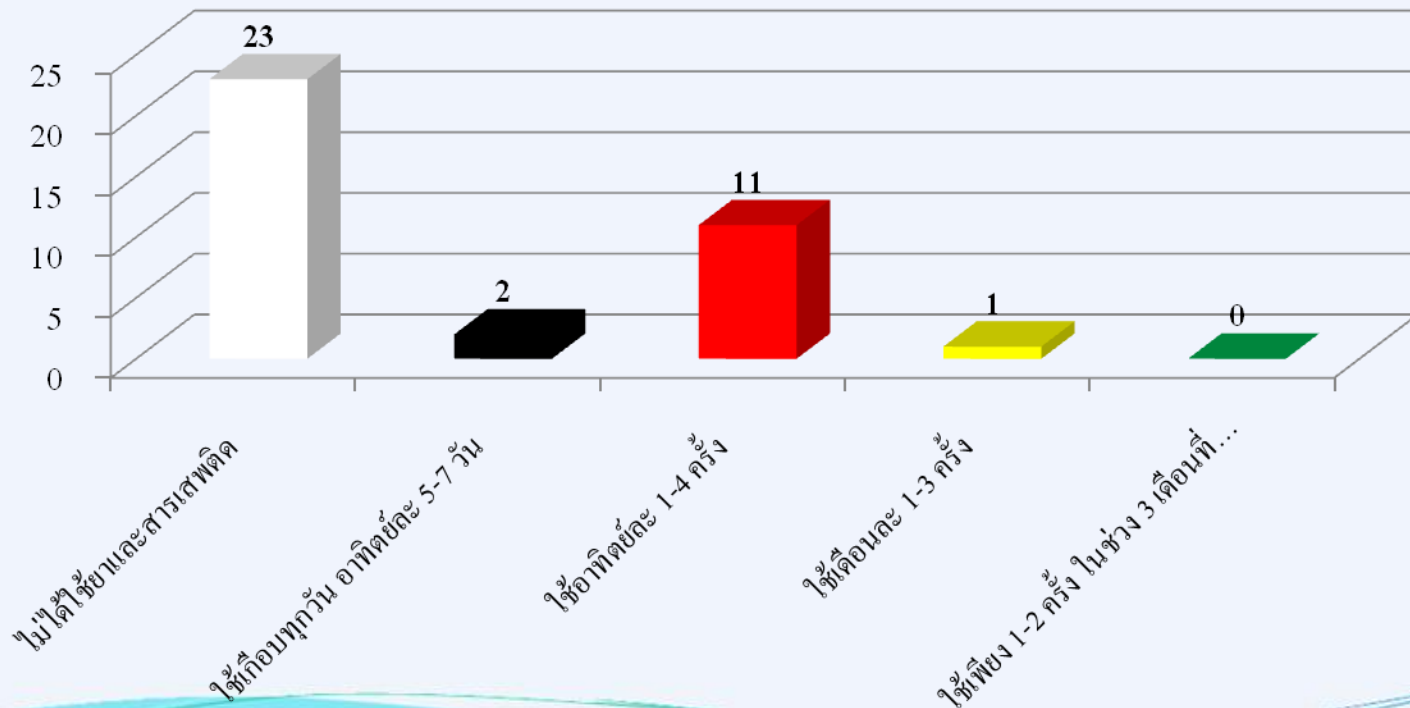

ผลการศึกษา

1. ผลการประเมินพฤติกรรมการใช้ยาและสารเสพติดของผู้เข้ารับการรักษา (ต่อ)

1.1 การประเมินความถี่ในการใช้ยาและสารเสพติด โดยใช้แผ่นภาพ “ใจสารภาพ”

ข้อมูลในระยะเวลา 1 เดือน จำนวน 37 ราย

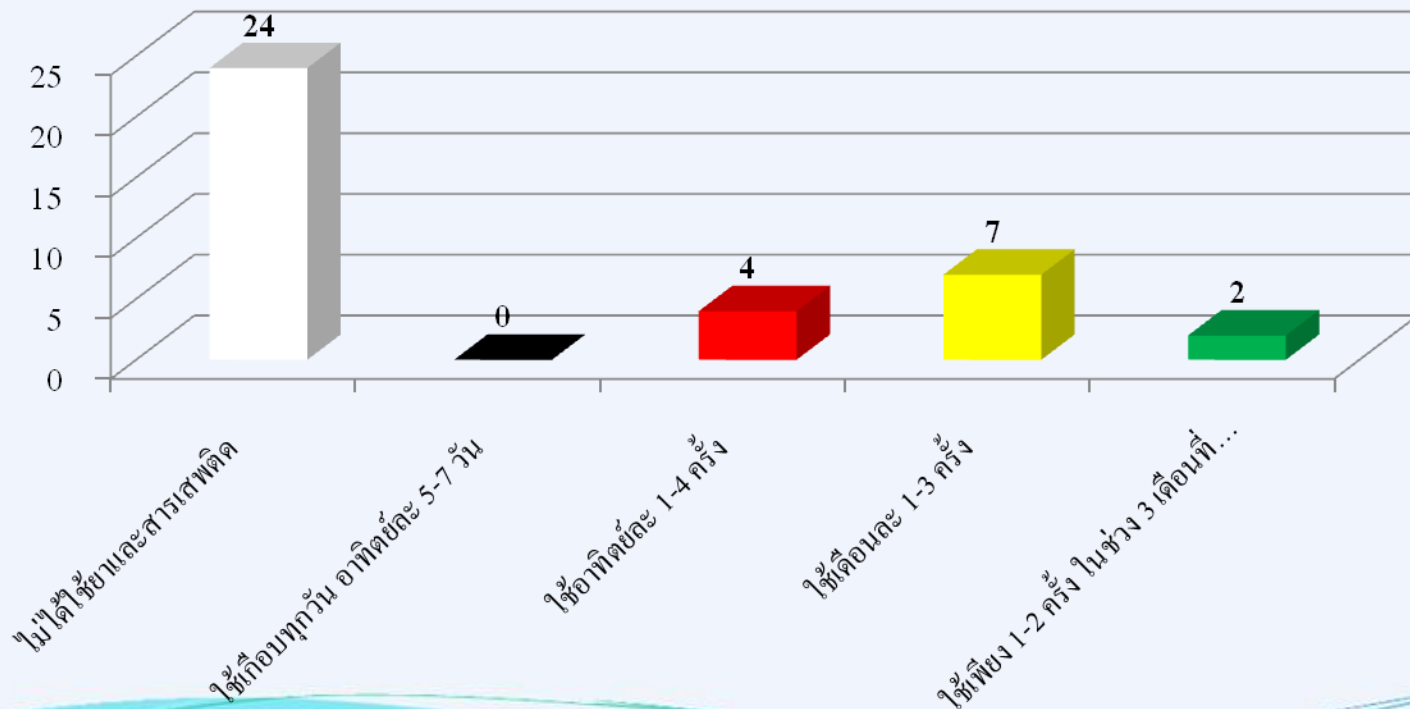

ผลการศึกษา

1. ผลการประเมินพฤติกรรมการใช้ยาและสารเสพติดของผู้เข้ารับการรักษา (ต่อ)

1.1 การประเมินความถี่ในการใช้ยาและสารเสพติด โดยใช้แผ่นภาพ “ใจสารภาพ”

ข้อมูลในระยะเวลา 2 เดือน จำนวน 37 ราย

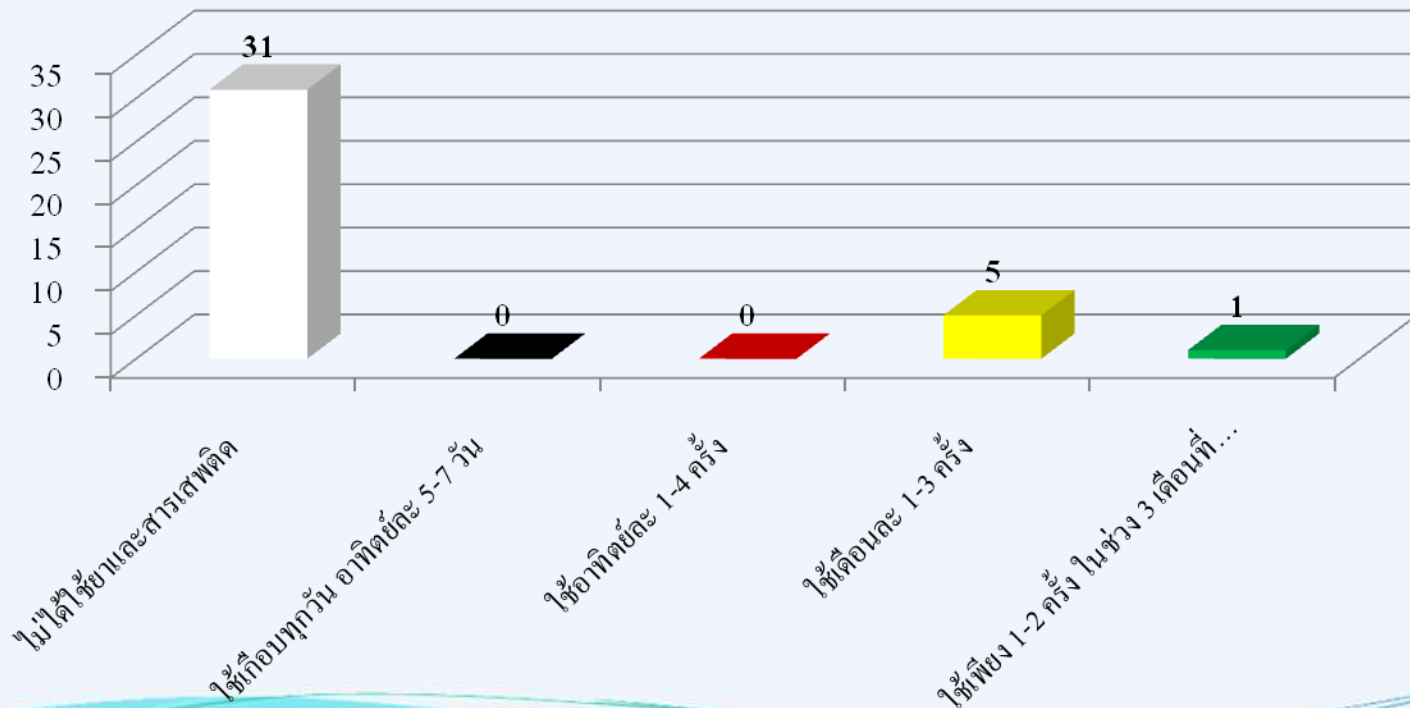

ผลการศึกษา

1. ผลการประเมินพฤติกรรมการใช้ยาและสารเสพติดของผู้เข้ารับการรักษา (ต่อ)

1.1 การประเมินความถี่ในการใช้ยาและสารเสพติด โดยใช้แผ่นภาพ “ใจสารภาพ”

ข้อมูลในระยะเวลา 3 เดือน จำนวน 37 ราย

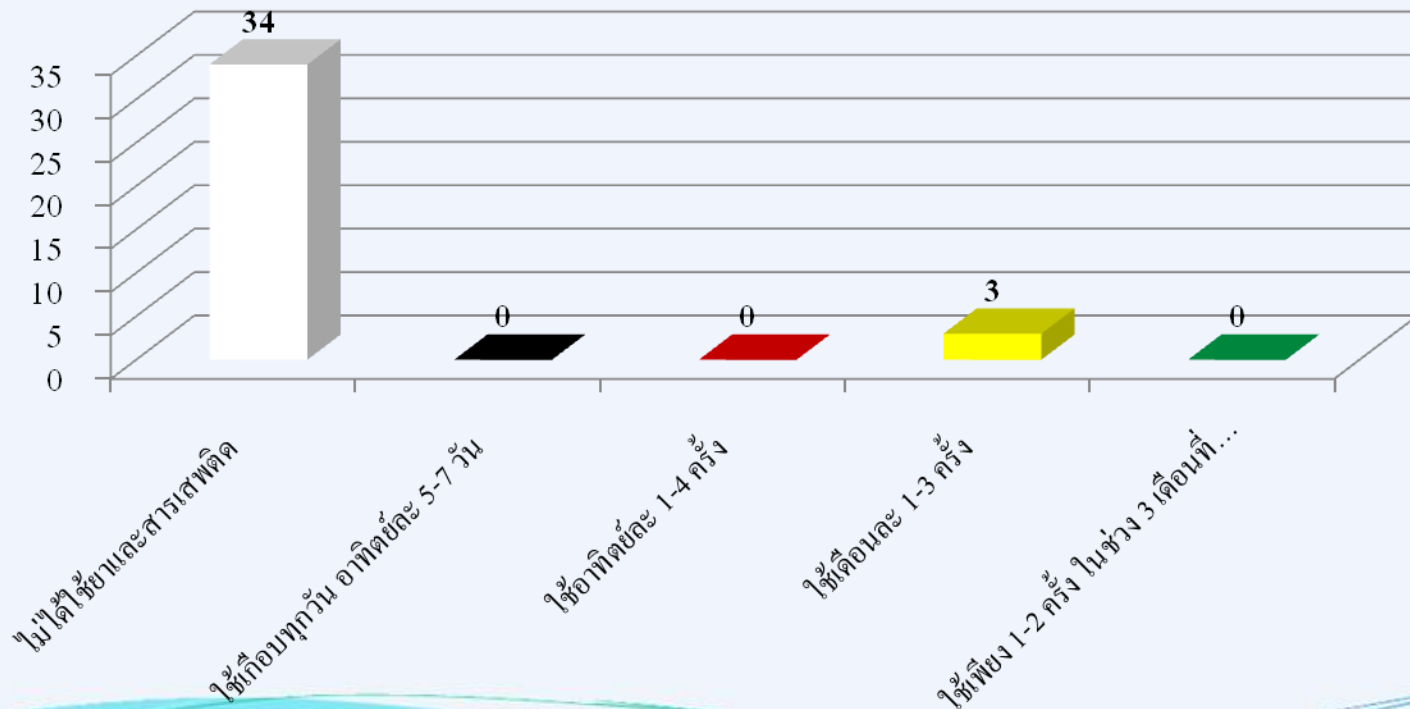

ผลการศึกษา

1. ผลการประเมินพฤติกรรมการใช้ยาและสารเสพติดของผู้เข้ารับการรักษา (ต่อ)

1.1 การประเมินความถี่ในการใช้ยาและสารเสพติด โดยใช้แผ่นภาพ “ใจสารภาพ”

ข้อมูลครบกระบวนการบำบัด 4 เดือน จำนวน 37 ราย

ผลการศึกษา

1. ผลการประเมินพฤติกรรมการใช้ยาและสารเสพติดของผู้เข้ารับการรักษา (ต่อ)

1.2 การประเมินผลกลุ่มที่ให้การปฏิเสธการไม่ได้ใช้ยาและสารเสพติด โดยการตรวจปัสสาวะ

ระยะเวลา ในการเข้ารับการรักษา	ข้อมูลคัดกรองโดยใช้แผ่นภาพ “ใจสารภาพ” (ไม่ได้ใช้ยาและสารเสพติด)	ผลการส่งตรวจปัสสาวะเพื่อหายาและสารเสพติด	
		ไม่พบยาและสารเสพติด (Negative)	ตรวจพบยาและสารเสพติด (Positive)
เดือนที่ 1	23	18	5
เดือนที่ 2	24	22	2
เดือนที่ 3	31	30	1
เดือนที่ 4	34	33	1

ผลการศึกษา

2. การลดค่าใช้จ่ายในการตรวจปัสสาวะเพื่อหายาและสารเสพติดของผู้เข้ารับการรักษา

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการดำเนินงาน	จำนวนผู้เข้ารับการรักษา	จำนวนครั้งที่ส่งตรวจปัสสาวะ	ค่าใช้จ่ายในการตรวจปัสสาวะเพื่อหายาและสารเสพติด (150 บาท / ครั้ง)
1. รูปแบบเดิม	ส่งตรวจปัสสาวะทุกราย ไม่มีการประเมินและคัดกรองพฤติกรรมการใช้ยาและสารเสพติด	37 ราย	148 ครั้ง	22,000 บาท
2. รูปแบบใหม่	มีการประเมินและคัดกรองพฤติกรรมการใช้ยาและสารเสพติด ก่อนการส่งตรวจปัสสาวะ โดยใช้แผ่นภาพ "ใจสารภาพ"	37 ราย	112 ครั้ง (ไม่ได้ส่งตรวจปัสสาวะเพื่อหายาและสารเสพติดจำนวน 36 ครั้ง เนื่องจากผู้ให้การบำบัดรักษา ให้การยอมรับสารภาพในการใช้ยาและสารเสพติด)	16,800 บาท (ลดค่าใช้จ่ายจากกระบวนการทำงานในรูปแบบเดิม 5,400 บาท)

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ต่อผู้เข้ารับการรักษาและครอบครัว

- ได้มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ถึงผลเสียจากการใช้ยาและสารเสพติด
- ได้รับองค์ความรู้ที่จำเป็น เข้าใจง่าย นำไปใช้ได้จริง
- ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและแก้ไขปัญหาในสิ่งที่เป็นอยู่

2. ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ให้การบำบัดรักษา

- มีเครื่องมือที่เป็นสื่อกลาง ในการประเมินพฤติกรรมการใช้ยาและสารเสพติด
- ได้รับข้อมูลอย่างแท้จริง ในการใช้ยาและสารเสพติดจากผู้เข้ารับการรักษา
- กระบวนการดำเนินงาน ได้สร้างสัมพันธภาพที่ดี ความไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน

3. ต่อองค์กร / หน่วยงาน

- มีระบบการดำเนินงานที่เป็นเอกลักษณ์ตามบริบทของพื้นที่
- กระบวนการดำเนินงานสามารถลดต้นทุนในการให้บริการตรวจปัสสาวะในกลุ่มผู้เข้ารับการรักษา

แผนการที่จะนำผลจากการวิจัยไปใช้ในหน่วยงาน

1. มีการนำแผ่นภาพ “ใจสารภาพ” ไปใช้ในการประเมินและคัดกรองผู้เข้ารับการรักษา ก่อนส่งตรวจ
ปัสสาวะ ในคลินิกยาเสพติด โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชอุพนม ทั้งในระหว่างการบำบัดรักษาและการติดตาม
ประเมินผล
2. มีการขยายผลการใช้แผ่นภาพ “ใจสารภาพ” ลงพื้นที่ในระดับ รพ.สต. และในค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
กลุ่มเสี่ยงในการใช้สารเสพติดระดับอำเภออุพนม และในหน่วยงานที่สนใจ

บทเรียนที่ได้รับและปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. บทเรียนที่ได้รับ

- การที่จะได้มาซึ่งข้อมูลที่แท้จริง เจ้าหน้าที่ผู้ให้การบำบัดรักษาต้องมีความจริงใจ และสามารถเข้าไปนั่งในใจของผู้รับบริการและครอบครัว
- การมีเครื่องมือที่มาเป็นสื่อกลางในการพูดคุยอย่างเป็นรูปธรรม จะส่งผลต่อการรับรู้ ความเข้าใจ ความไว้วางใจ
- เครื่องมือที่ดี แม่นยำ และถูกต้องที่สุด ในการตรวจปัสสาวะ คือเสียงจากหัวใจของผู้รับบริการ

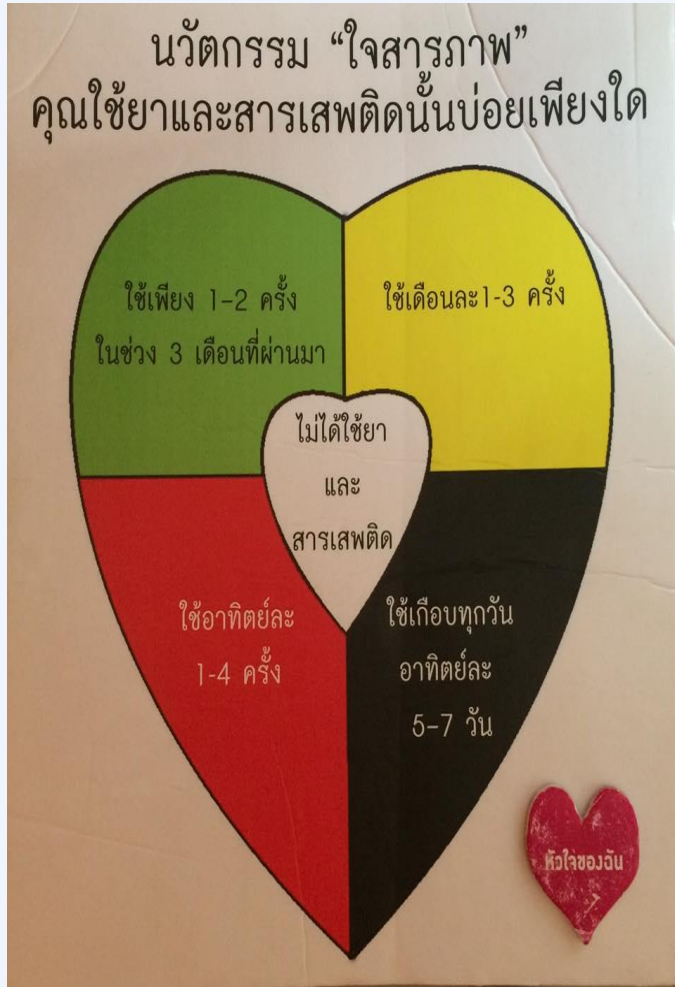
2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- การสร้างสัมพันธภาพที่ดี ให้เกิดขึ้นระหว่างผู้เข้ารับการบำบัดรักษา ครอบครัวและเจ้าหน้าที่ผู้ให้การบำบัดรักษา เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน
- การให้ข้อมูลที่แท้จริงของผู้เข้ารับการบำบัดรักษา การเปิดใจรับฟังข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ผู้ให้การบำบัดรักษา และการได้รับแรงสนับสนุนทางบวกจากครอบครัว จะส่งผลในการแก้ไขปัญหาที่เป็นอยู่อย่างแท้จริง

อภิปราย สรุปและข้อเสนอแนะ

แผ่นภาพ “ใจสารภาพ” เป็นเครื่องมือที่มาเป็นสื่อกลางในกระบวนการทำงาน ในการประเมินและคัดกรองพฤติกรรมการใช้ยาและสารเสพติดของผู้เข้ารับการรักษา ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ให้การบำบัดรักษา ได้รับรู้ถึงพฤติกรรมในการใช้ยาและสารเสพติดอย่างแท้จริง และผลจากการยอมรับสารภาพของผู้เข้ารับการรักษา ได้ส่งผลต่อการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการตรวจปัสสาวะ

อีกทั้งรูปแบบกระบวนการเป็นการสร้างความไว้วางใจ กระตุ้นเตือนให้เกิดความสำนึก ฝึกให้มีความรับผิดชอบ ฝึกความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และผู้อื่นของผู้เข้ารับการรักษา

๓๒
สวัสดี